

طنین زنگ پژوهش از فردا با طعم "پژوهش اثربخش، فناوری ارزش آفرین و رونق تولید"

در حالی هفته پژوهش و فناوری از فردا برگزار می‌شود که ۱۹ سال از آغاز آن سپری شده است...

در حالی هفته پژوهش و فناوری از فردا برگزار می‌شود که ۱۹ سال از آغاز آن سپری شده است و مفاهیمی چون پارک های علم و فناوری، واحدهای رشد و شرکت های دانش بنیان به ادبیات پژوهش و فناوری کشور اضافه شده و با نهادینه سازی این مفاهیم، علاوه بر آنکه گردش مالی شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک های علم و فناوری به رقم ۹ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان رسیده است، ۵۲۵ فناوری نیز از سوی این واحدهای فناور به سایر کشورها صادر شده است. به گزارش ایسنا، با توجه به نامگذاری ۲۵ آذرماه به نام "روز پژوهش" از طرف شورای فرهنگ عمومی، چهارمین هفته آذرماه به نام "هفته پژوهش" نام گذاری و مسئولیت برگزاری این هفته به معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سپرده شد. هفته پژوهش و فناوری، فرصت مناسبی برای توجه و تمرکز بر روی ابعاد مختلف امر پژوهش و فناوری در کشور است تا کلیه ذی نفعان ضمن اطلاع از روند و وضعیت موجود در کشور برای آینده، برنامه ریزی و اقدامات بهتر و مهمتری را در دستور کار خود قرار دهند.

به همین منظور ستاد برگزاری هفته پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۷۹ برنامه های متعددی را با همکاری سازمان ها، نهادها، دانشگاه ها و مؤسسات مرتبط با پژوهش و فناوری برگزار می کند. امسال نیز هفته پژوهش از مورخ ۲۳ تا ۲۹ آذرماه برگزار می شود. شناسایی توانمندی های پژوهش و فناوری مراکز تحقیقاتی، شناسایی و معرفی پژوهشگران برتر، امکان تجاری سازی یافته های پژوهش و فناوری (فن بازار)، فراهم کردن فضای همکاری بین پژوهشگران، برقراری ارتباط مراکز صنعتی و تولیدی با مراکز تحقیقاتی و نهادینه کردن پژوهش در سطح جامعه از اهداف برگزاری هفته پژوهش و فناوری به شمار می رود.

هفته ملی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۸ با شعار "پژوهش اثربخش، فناوری ارزش آفرین، رونق تولید" از فردا شنبه، ۲۳ آذر ماه با به صدا در آمدن "زنگ پژوهش" آغاز به کار می کند و در طی این هفته "بیستمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار (عرضه و تقاضای فناوری)" و "هفتمین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران" برگزار خواهد شد.

در نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار سال گذشته بیش از ۸۰۰ تقاضای فناورانه از سوی ۷۰ سازمان و شرکت در "سامانه تستا" ثبت شد که از این تعداد منجر به عقد ۸۹ تفاهم نامه به ارزش تقریبی ۱۲۰ میلیارد تومان در حوزه صنایع معدنی و فلزی، دفاعی، برق و انرژی، فناوری اطلاعات، تجهیزات پزشکی، گاز و پتروشیمی شد. از مجموع ۸۹ تفاهم نامه امضا شده در نمایشگاه تستای سال گذشته، ۱۹ تفاهم نامه تبدیل به قرارداد شد، ضمن آنکه ۸ قرار نیز بین صنعت و فناوران در شرف انعقاد است. ۴۵ تفاهم نامه بی نتیجه مانده و ۱۷ تفاهم نامه در دست بررسی است تا در نهایت به قرارداد قطعی منتهی شود.

در کنار برگزاری دو نمایشگاه نیازهای فناورانه و عرضه توانمندی های برنامه های دیگری اجرایی می شود که به این شرح است:

شنبه ۲۳ آذر: روز پژوهش و فناوری؛ مدرسه، دانشگاه و جامعه
در این روز زنگ پژوهش با حضور وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش به صدا درخواهد آمد و با برگزاری مراسمی از ۲۸ دانش آموز پژوهشگر برگزیده تقدیر خواهد شد. علاوه بر آن مراسم "درهای باز" به منظور بازدید دانش آموزان از دانشگاه ها، مراکز علمی و پژوهشی و پارک های علم و فناوری و موزه علم و فناوری برگزار می شود.

یکشنبه ۲۴ آذر: روز پژوهش، فناوری و توسعه ملی
دوشنبه ۲۵ آذر: که در تقویم به نام "روز پژوهش" نامگذاری شده است، روز گام دوم در پژوهش و فناوری
سه شنبه ۲۶ آذر: پژوهش، فناوری و رونق تولید

در این روز علاوه بر تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر کشور، بیستمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار (نمایشگاه تستا) و هفتمین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت داخل برگزار می شود. چهارشنبه ۲۷ آذر: روز "وحدت حوزه و دانشگاه" و عنوان آن: پژوهش، فناوری و اثربخشی اجتماعی
پنج شنبه ۲۸ آذر: روز پژوهش و فناوری، مشارکت ملی
عملکرد حوزه پژوهش و فناوری

در سال ۱۳۹۲ تعداد واحدهای مستقر در پارک های علم و فناوری و مراکز رشد ۳ هزار واحد بوده است که این تعداد تا پایان سال گذشته به ۷ هزار و ۸۶۴ واحد رسید، ضمن آنکه تا پایان سال ۱۳۹۷ تعداد هزار و ۶۲۵ شرکت مستقر در پارک های علم و فناوری و مراکز رشد واحدهای فناور، موفق به دریافت تأییدیه دانش بنیان از کارگروه ارزیابی شرکت های دانش بنیان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری شدند. این در حالی است که تعداد این شرکت ها در سال ۱۳۹۲ در کشور تنها ۱۱ مورد بوده است.

راه اندازی این واحدهای فناور در پارک های علم و فناوری موجب اشتغال دانش آموختگان دانشگاه ها شد، به گونه ای که بیش از ۵۶ هزار نفر از این افراد تا پایان سال ۱۳۹۷ در پارک های علم و فناوری و مراکز رشد واحدهای فناور

مشغول به فعالیت شدند. حدود ۸۰ درصد از شاغلین دارای مدرک کارشناسی به بالا بودند. این تعداد در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۹ هزار نفر بوده است. وزارت علوم پیگیری هایی برای افزایش بودجه مصوب پارک های علم و فناوری در سال ۱۳۹۸ داشته است که در این افزایش ۳ پارک علم و فناوری "دانشگاه شهید بهشتی"، "فناوری های نرم و صنایع خلاق جهاد دانشگاهی" و "فناوری اطلاعات و ارتباطات" وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موفق به اخذ ردیف جدید شدند. به استثنای یکی از پارک های علم و فناوری، اعتبارات هزینه ای ۲۸ پارک علم و فناوری که از قبل دارای ردیف اعتباری بودند، از ۵۰ درصد تا نزدیک به ۱۴۵ درصد افزایش پیدا کرده است. **بودجه مصوب پارک های علم و فناوری (میلیارد تومان)** تعداد ایده های تجاری شده در پارک های علم و فناوری و مراکز رشد از ۵۸۷ ایده در سال ۱۳۹۱ به ۲ هزار و ۸۸۸ ایده در سال ۱۳۹۶ رسید و این میزان در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۷ هزار و ۷۰۸ ایده گزارش شد.

در سال ۱۳۹۱ تعداد ۳۶ فناوری، خدمات و محصولات از سوی پارک های علم و فناوری و مراکز رشد کشور صادر شد که این میزان در سال ۱۳۹۵ به ۳۳۴ فناوری و در سال ۱۳۹۶ به عدد ۳۷۵ فناوری رسید.

گردش مالی شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک های علم و فناوری در سال ۱۳۹۱، ۱۷۱ میلیارد تومان بوده است که این میزان تا سال ۱۳۹۷ رشد صعودی داشته، به گونه ای که این میزان برای سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۷ هزار و ۷۸۳ میلیارد تومان و برای سال ۱۳۹۷ به ۹ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان رسیده است. به منظور توسعه فعالیت های پارک های علم و فناوری، دانشگاه ها از استقرار پارک های علم و فناوری در مجاورت دانشگاه ها با واگذاری بخشی از اراضی خود مشارکت داشتند که در این راستا همکاری دانشگاه با راه اندازی پارک در "هرمزگان"، "شیراز"، "قزوین"، "ساری" و "کاشان" محقق شده و در شهرهای "تبریز"، "مشهد"، "کردستان"، "ایلام"، "گلستان"، "اراک" و "کرمانشاه" در دست مذاکره است. علاوه بر آن صندوق نوآوری و شکوفایی همکاری های خوبی با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری داشته است، به گونه ای که بسته همکاری صندوق نوآوری و شکوفایی با پارک های علم و فناوری و مراکز فناوری وزارت عتف طراحی شد و ۳۰۰ میلیارد تومان (بیش از ۳۰ برابر) از منابع مالی صندوق نوآوری و شکوفایی به صندوق های پژوهش و فناوری برای حمایت از واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک ها اختصاص یافت.

تعداد قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه در حال اجرا در سال ۱۳۹۲، سه هزار و ۲۵ قرارداد همکاری صنعت با دانشگاه منعقد شد و این تعداد در سال ۹۵ به ۴ هزار و ۲۴۹ قرارداد و در سال ۱۳۹۶ به ۴ هزار و ۷۲۳ قرارداد ارتقا یافت. بر طبق آخرین آمارها در سال ۱۳۹۷ تعداد ۷ هزار و ۲۴ قرارداد ارتباط دانشگاه با صنعت به امضا رسید.

راه حل های رفع چالش های دستگاه ها در پایان نامه ها تعداد پایان نامه های تحصیلات تکمیلی که مرتبط با قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه بودند، در سال ۹۲، ۵۵۹ مورد بود که این میزان در سال ۹۶ به ۶۵۷ پایان نامه و در سال ۱۳۹۷ به هزار و ۵۴۸ پایان نامه رسید. یکی دیگر از برنامه های وزارت علوم پشتیبانی از سازمان ها و وزارتخانه ها برای حل معضلات و چالش های آنها است که در این راستا "وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح"، "نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران" و "وزارت نفت" تفاهم نامه هایی را با دانشگاه ها منعقد کردند. علاوه بر آنها وزارت نفت تفاهم نامه همکاری با ۹ دانشگاه و پژوهشگاه در حوزه بالادست صنعت نفت، همکاری با ۱۲ دانشگاه و مرکز پژوهشی در حوزه پایین دست صنعت نفت و همکاری با دانشگاه و مرکز پژوهشی در حوزه اکتشاف منعقد کرده است.

سازمان محیط زیست نیز علاوه بر تشکیل کنسرسیوم دانشگاه ها برای مشارکت در پروژه های علمی بزرگ زیست محیطی، همکاری هایی در زمینه "راه اندازی شبکه جامع پایش آلودگی کشور" و استفاده از آزمایشگاه های "شاعا" داشته است. همکاری با دانشگاه ها برای احیاء تالاب های کشور از دیگر همکاری های این سازمان با وزارت علوم در جهت رفع چالش ها بوده است.

علاوه بر آن در راستای تقویت و برقراری ارتباط منسجم در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی با بخش های جامعه و صنعت در همه حوزه های مختلف و همچنین عملیاتی کردن یافته های اعضای هیات علمی و آشنایی با نیازهای واقعی صنعت و جامعه، "آیین نامه فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی در جامعه و صنعت" از سوی وزارت علوم تدوین و ابلاغ شد. همچنین برای "تسهیل در اجرای دوره های فرصت مطالعاتی" تفاهم نامه های همکاری با وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت نیرو، وزارت نفت، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت صنعت، معدن و تجارت امضا شد. تعداد فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی در جامعه و صنعت در سال ۹۶ به تعداد ۱۷ نفر بود که این تعداد در سال ۹۷ به ۵۰ نفر رسید.

اجرای طرح رصد اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی به منظور فرهنگ سازی رصد وضعیت اشتغال دانش آموختگان در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و ایجاد نظام مناسب اطلاع رسانی به ذی نفعان در رابطه با وضعیت اشتغال هریک از رشته های دانشگاهی و به منظور آگاهی بخشی به متقاضیان آموزش عالی، طرح اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی در سال ۹۷ با مشارکت بیش از ۸۰ دانشگاه و مرکز آموزش عالی انجام شد. در این مطالعات برای بررسی درصد اشتغال دانش آموختگان برای رشته های مختلف، ۱۵ رشته به عنوان نمونه، انتخاب و درصد اشتغال این رشته ها در مقاطع مختلف در کل کشور با استفاده از داده های ثبت شده دانشگاه ها، پژوهشگاه ها

و مراکز آموزش عالی ترسیم شد که بر این اساس در مقطع کارشناسی دانش آموختگان رشته آموزش زبان انگلیسی بالاترین میزان اشتغال را داشتند و فارغ التحصیلان رشته تاریخ در انتهای این جدول قرار گرفتند.

وضعیت اشتغال دانش آموختگان در ۱۵ رشته مقطع کارشناسی

نتایج این مطالعات در مقطع کارشناسی ارشد به گونه دیگر شد؛ رشته مهندسی کامپیوتر از نظر میزان اشتغال دانش آموختگان در صدر قرار گرفت و پس از آن مهندسی هوافضا و حسابداری قرار گرفتند. رشته های تاریخ و آمار در انتهای این نمودار جایگزین شدند.

وضعیت اشتغال دانش آموختگان کارشناسی ارشد در ۱۵ رشته

بررسی وضعیت اشتغال دانش آموختگان در دوره دکتری نشان می دهد که رشته مهندسی کامپیوتر در جایگاه چهارم قرار گرفت و به ترتیب رشته های اقتصاد، مهندسی هوافضا و مهندسی عمران در رتبه های اول تا سوم هستند. رشته های آمار و تاریخ نیز همچنان در انتهای این لیست قرار گرفتند.

وضعیت اشتغال دانش آموختگان دکتری در ۱۵ رشته

به طور کلی نتایج این پایش نشان می دهد در تمامی مقاطع تحصیلی، رشته های فنی و مهندسی درصد اشتغال بالاتری دارند و در رشته های علوم انسانی و علوم پایه درصد اشتغال دانش آموختگان کاهش می یابد.